

**Zakład Napędów Wieloźródłowych
Instytut Maszyn Roboczych Ciężkich PW
Laboratorium Elektrotechniki i Elektroniki**

Ćwiczenie P2 - protokół

**Pomiar parametrów w obwodach magnetycznych
Pomiar parametrów w łączach selsynowych**

Data wykonania ćwiczenia.....

Zespół wykonujący ćwiczenie:

Nazwisko i imię

ocena dop. do ćw.

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Wydział SiMR PW

Rok ak. 200.../200...

Semestr.....

Grupa.....

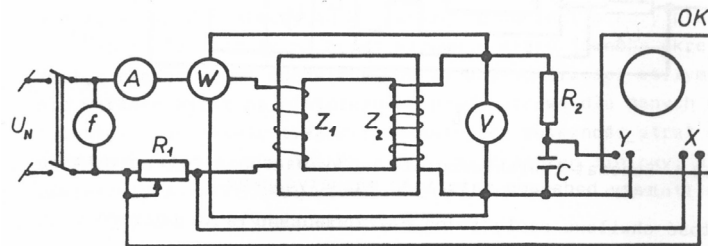
Warszawa 2007r.

1. Cel i zakres ćwiczenia

Celem części pierwszej ćwiczenia jest utrwalenie wybranych zagadnień o obwodach magnetycznych, m.in. wyznaczenie krzywej magnesowania za pomocą Permeamtru Epsteina, poznanie metody pomiaru stratności magnetycznej.

Druga część ćwiczenia ma na celu zapoznanie się z budową i zasadą działania selsynów jak również z możliwymi ich konfiguracjami i zastosowaniami.

2. Pomiary dotyczące obwodów magnetycznych

Rys.1. Układ pomiarowy: U_N – źródło napięcia zmiennego f – częstotściomierz, A – amperomierz, W – watomierz, z_1, z_2 – liczby zwojów, V – woltomierz, R_1, R_2 – rezystory, C – kondensator, OK - oscyloskop

Rdzeń zamknięty w kształcie kwadratowej ramy tworzą cztery pakiety pasków blachy magnetycznej. Parametry badanej próbki:

- liczba zwojów uzwojenia magnesującego $z_1 = 500$
- liczba zwojów uzwojenia pomiarowego $z_2 = 600$
- średnia długość obwodu $l = 2$ [m]
- przekrój próbki $s = 0.0009$ [m²]
- masa próbki $m = 10$ [kg]

2.1 Badanie natężenia pola magnetycznego – krzywa magnesowania

Należy wykonać pomiary napięcia U_2 dla różnych wartości prądu magnesującego I_1 , przy stałej częstotliwości f . Zakres zmian prądu $I_1 = 1 \dots 5$ [A].

Tabela 1.

Lp.	$f = \text{const} =$					
	I_1 [A]	U_2 [V]	H_m [A/m]	B_m [T]	μ [H/m]	μ_r [-]
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Do obliczeń wykorzystuje się zależności dla Permeamtru:

$$H_m = \sqrt{2}H = \sqrt{2} \frac{I_1 z_1}{l}$$

$$B_m = \frac{U_2}{4.44 s z_2 f}$$

Wykreślić charakterystyki magnesowania: $B_m = f(H_m)$ oraz $\mu_r = f(H_m)$

2.2 Badanie stratności magnetycznej – rozdział strat

Należy wykonać pomiary mocy i prądu dla podanych w tabelicy wartości częstotliwości oraz napięcia, których wartości odpowiadają stałym wartościom indukcji magnetycznej przy podanych częstotliwościach.

Tabela 2.

Lp.	f	U ₂	I ₁	P	P _{Wat}	P _{Vol}	P _m	P _m /f	P _n	P _w	P _{Fe}	P' _n	P' _w
	[Hz]	[V]	[A]	[W]	[W]	[W]	[W]	[W/Hz]	[W]	[W]	[W/kg]	[W/kg]	[W/kg]
1	40	95,5											
2	42	100											
3	44	105											
4	46	110											
5	48	115											
6	50	120											
7	52	124											
8	54	129											
9	56	134											
10	58	138											
11	60	145											

Do obliczeń wykorzystuje się zależności dla Permeamtru:

$$P_{Wat} = \frac{U_2^2}{R_W} \text{ straty mocy w cewce napięciowej watomierza}$$

R_w – odczyt z przyrządu pomiarowego

$$P_{Vol} = \frac{U_2^2}{R_V} \text{ straty mocy w cewce woltomierza}$$

R_v - odczyt z przyrządu pomiarowego

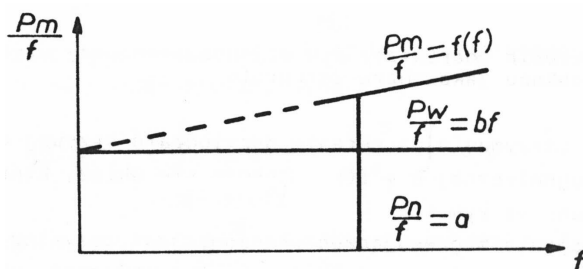
$$P_m = P \frac{z_1}{z_2} - P_{Wat} - P_{Vol} \text{ straty mocy w obwodzie magnetycznym}$$

$$\frac{P_m}{m} = P_{Fe} \text{ stratność}$$

dla $B_m = const$

$$P_m = P_n + P_w = af + bf^2 \text{ straty mocy w obwodzie magnetycznym}$$

$$\text{dla 1 okresu } \frac{P_m}{f} = a + bf$$

Rys.2. Wykres do wyznaczenia współczynników proporcjonalności (a, b) strat na histerezę i prądy wirowe

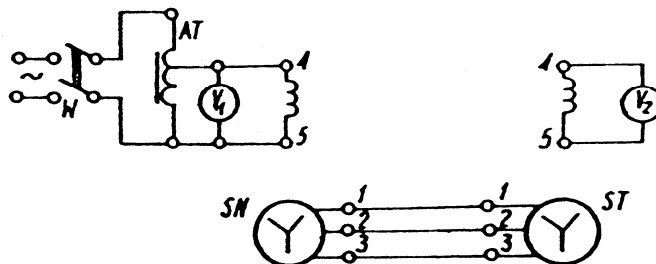
Wykonać wykres strat oraz wykreślić charakterystyki strat na histerezę i prądy wirowe w funkcji częstotliwości, określić wartość strat na histerezę i prądy wirowe. Obliczyć stratność próbki, oraz wykonać wykresy stratności w funkcji częstotliwości.

Po obciążeniu selsynu odbiorczego momentem M_s należy odczytać kąt obrotu α_{SO} wirnika tego selsynu. Pomiary dokonuje się dla obu kierunków obrotu selsynu SO. Do notowania wyników służy tabela. Na podstawie wyników wykreślimy krzywą $M_s(\theta)$, a następnie graficznie wyznaczmy sztywność łącza.

$U = U_n = \dots$ [V] = const	$\alpha_{SN} = 0^\circ$
α_{SO} [°]	
Θ [°]	
P [N]	
M_s [N _m]	

3.3 Wyznaczanie SEM selsynu transformatorowego w funkcji kąta Θ

Podczas badań wirnik selsynu jest unieruchomiony. Obracamy wirnik selsynu SN.

Rys. 5. Schemat układu do wyznaczenia wyjściowej siły elektromotorycznej selsynu transformatorowego w funkcji kąta niezgodności położenia wirników selsynów: SN – selsyn nadawczy, ST – selsyn transformatorowy, 1, 2, 3, - zaciski uzwojeń wirników badanych selsynów, 4, 5 - zaciski uzwojeń wzbudzenia badanych selsynów, AT – autotransformator, V_1 - woltomierz elektromagnetyczny, V_2 - woltomierz elektromagnetyczny, W – wyłącznik

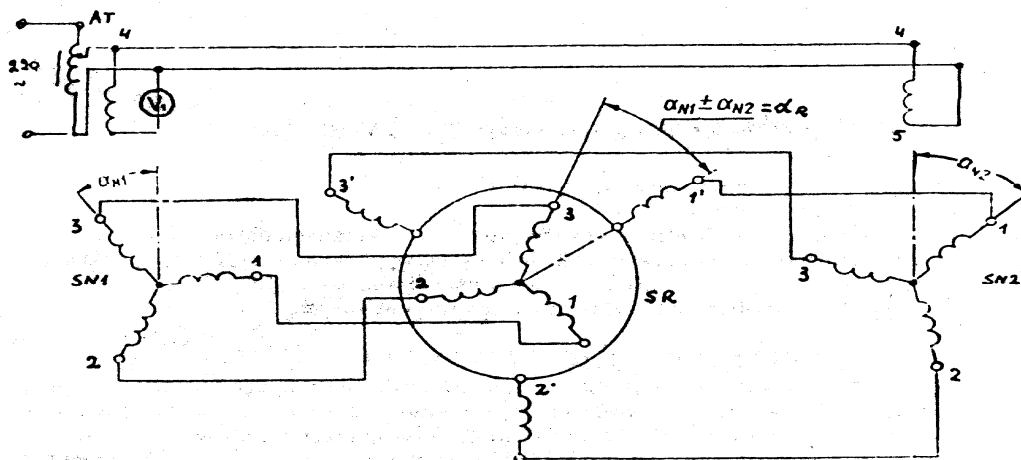
Odczytujemy wskazania woltomierza V_2 . Wyniki pomiarów należy zanotować w tabeli.

Θ [°]	
E [V]	

Na podstawie pomiarów wykonujemy wykres $E(\theta)$, a następnie określamy czułość selsynu transformatora.

3.4 Badanie łącza różnicowego

Łącze tego typu stosuje się w przypadku gdy selsyn – odbiornik ma reagować na sygnały przekazywane z dwóch różnych selsynów – nadajników. Selsyn – odbiornik różnicowy jest selsynem trójfazowym, który otrzymuje sygnały od dwóch selsynów – nadajników o wartościach zależnych od położenia kątowych ich wałów.

Rys. 6. Schemat łącza różnicowego. SN1, SN2 Selsyny nadawcze jednofazowe: 4 – 5 uzwojenie stojana, 1 – 2 – 3 uzwojenie wirnika – trójfazowe, 1 – 2 – 3 uzwojenie stojana trójfazowe

Połączyć układ pomiarowy wg schematu. Dla różnych kątów wałów selsynów nadawczych, odczytać wartość kąta selsynu różnicowego i wpisać do tabeli.

Selsyny nadawcze		Obrót SN1, SN2, zgodny						SN1, SN2 - przeciwny					
Lp.	-	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
α_{SN1}	[°]												
α_{SN2}	[°]												
α_{SR}	[°]												

Gdzie: $\alpha_{SR} = \alpha_{SN1} \pm \alpha_{SN2}$